

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Decimis. Consilium CCCCXLI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

cipere & exceptionis merita probare debet, l. In exceptionibus De probat.

16. Quod ad formulam actionis propositam attinet, nihil in ea vitij est: decimarum enim, quamvis perceptæ à possessore fundi, vindicari atque etiam condici possint, si extant, *Rebuff. de decimis quest. 9. nu. 13. & 14.* & non extantium peti æstimatio, ut generaliter à malæ fidei possessore fructus extantes vindicari, & pro consumptis condictione agi potest, l. Mala fide c. de condit. ex leg. inde tamen aliquid vitij constituendum non est, quod incerta videatur petitio, non specificatâ quantitate petitio decimarum, vel æstimationis: * quia incerta petitio toleratur, quoties ex facto adversarij incertitudo oboritur, *Innoc. in c. Significantibus De libel. oblatione, Barr. & alij in l. 1. De edendo*; quod hic accidit, ablata per Reum totâ canabe, nec admissis conductoribus Agentium ad decimationem. Ita ut Agentibus sufficiat hic, ex huiusmodi incertâ petitione incertam quoque referre sententiam condemnatoriam solutionis decimarum, vel æstimationis earum; prout Agentes concluderunt, reliquâ liquidatione illarum post sententiam; vel per probationes; vel per iuramentum in litem propter improbabile Rei factum, *argum. l. Si quando C. Unde vi.* Proinde concludo, Reum condemnandum esse juxta conclusionem pro parte agente in hac causâ propositam.

De Decimis.

S V M M A R I V M.

Decimarum præscriptio.

1. Decimas quilibet cuiuscumque conditionis sit debet.
2. Ecclesia Rector habet intentionem fundatam ad decimas.
3. Exemptio à præstatione decimarum specialiter probari debet.
4. Decimarum exemptionem non præstat tempus & nequidem immemorabile.
5. Præscriptio adversus decimas an & quando procedat.
6. Exemptus à decimarum præstatione immunitas non est quoad conductâ prædia.
7. A persona ad locum non rectè ducitur argumentum.
8. Privilegiū in alterius præiudicium extendi non debet.
9. Decimis maioribus concessis minores quoque concessæ censentur.
10. Decimarum solutio secundum obtinentem consuetudinem fieri debet.
11. Decima animalium ubi præstari debeant.
12. Quod in aliquo loco est, ibidem non esse censetur, si ad illum non sit destinatum.
13. Necessitas excludit voluntatem.
14. Dolus vel fraus non præsumitur, quamdiu actus aliter interpretari potest.
15. Dolus vindicare non debet nisi cui factus est, vel nocet.

CONSILIUM CCCXLI.

QUANTUM per temporis brevitatem licuit, diligenter excussis actis in causa decimarum, inter Generosum Virum D. Franciscum de Baillet, Dominum temporalem de Petrebaix & c. nomine interventori pro Ioanne du Baret, & Georgio du Chang, Reis originalibus ex una; & Dominam Abbatissam ac Conventum Vallis Ducis Agentes, partibus ex altera; comperio Dominum Officialem, iu-

stam, æquam, & rationi consentaneam sententiam protulisse, per rationes à D. Officiali ingenue in breviculo sententiæ expressas, Non ita quidem, quasi bono iure niti putem prædictam Dominam Abbatissam in exigendis decimis ex fructibus oris, quos Ioannes perceperat per suum opilionem Georgium du Chang in castro Domini interventoris sito in Gravio; sed quod defensio & interventio præfati Domini interventoris ex capite exemptionis seu privilegij, quo gaudere asserit suum castrum de Gravio, in quo stabulate sunt oves, quarum decima petitur, eas vires non habeat, ut vel dicto Ioanni & Georgio patrocinari, vel dicto Domino interveniendi, litæ inque ijs moram in se suscipiendi iustam & rationabilem causam tribuere potuerit. Quando itaque hæc nostra est sententia & opinio, in tractanda hac causa hunc ordinem sequemur; ut primum ostendamus, sententiam Domini Officialis, relata ad interventionem defensionis, quas ex capite interventoris, Rei originales forte sibi vindicant, iustam; deinde ex adverso eandem iniquam esse, si ad ius & capita defensionis, quam non aliunde, sed ex se habent dicti Rei, referatur.

In priori capite minis laborandum puto; quod prædictus Dominus Officialis digito rationes & iuris fundamenta monstraverit, cur interventori seu potius Reis propter interventorem ius non sit, decimas ex fructibus ovium petitas denegandi. * Primò, quod ius commune his resistat, hoc est, quod quilibet cuiuscumque conditionis sit teneatur ad decimas omnium rerum, quæ naturaliter nascuntur, præstandas, c. A nobis c. Tua nobis De decimis cum similib. * ex eo, quod Ecclesia, quæ in locos seu parochia alicujus loci decimas habet, ut fundata ad agendum contra quemcumque ejus loci subditi decimasque ab eo petendas, & intentionem fundatam habere dicatur, c. Dudum De decim. Panormit. in d. c. A nobis: * ita ut, si quis sit, qui se specialiter exemptum & liberum ab earum præstatione dicat, id apertè ostendere & apertè probare debeat, d. c. A nobis. Ut generaliter omnia privilegia probationem requirunt, præsertim quæ sic nullâ juris præsumptione adjuvantur; maxime in his, quæ juris prohibitorij seu præcipientis sunt, c. Cum in iure De offic. deleg. Gloss. in c. Porro de privileg. Cum itaque ea probatio requiratur, videmus, an rectè Officialis secundo loco in sua sententia addiderit hæc verba: Neque de titulo inso, vel saltem insoam pro parte dicti interventoris à solutione decimarum lana & agnollorum petitarum allegata libertatis præscribendi causam præstante, aut castrum dicti interventoris in villa de Gravio consistens, & illius inhabitatores à tanto tempore, cuius initij non extat memoria, à dictarum decimarum solutione fuisse semper liberum & immune. liberosque & immunes. Et certè bono iure id additum est:

In primis enim cum duæ sint causæ, ex quibus aliquis liber efficitur à præstatione decimarum; privilegium concedens exemptionem, & præscriptio acquirens libertatem non præstandarum decimarum; ex actis autem nusquam appareat ab Interventore allegari aliquod privilegium exemptionis sive Pontificale sive Imperiale (dato scilicet quod Imperator id possit, cui repugnat ius Canonicum, c. Tua c. Dudum De decimis, ex hoc

ex hoc capite defensio interventoris iuvare non potest, d. c. Cum in iure l. unic. c. de mandat. princip. propter ius commune, quod decimas ab omnibus præstari vult, iuribus supra citat. An autem præscriptio allegata sit, obscurum est. * Sed ut concedamus in verbis quintæ positionis articulo peremptorium Interveniētis, his scilicet, *Enit à tempore immemoriali secundum francum &c.* huiusmodi allegationem contineri, dicimus adhuc duplici ex capite eam non prodesse. Primo, quod quamvis spatium tanti temporis, cuius initij non extat memoria, parem vim habeat cum privilegio; idemque operetur, quod privilegium, c. Super quibusdam De verb. signific. allegatio tamen solius temporis immemorialis pro libertate à præstatione decimarum non sufficit, nisi titulus quoque allegetur: * ex eo, quod decimæ maximè prædiales, & quæ cum his habent affinitatem, mixtæ, iure divino debeantur, c. Cum non sit in homine De decimis; habeatque hæc præscriptio contra se juris præsumptionem urgentem & non modicam, ut eleganter per Bald. in l. 1. in fine C. De feriis, Felin. in c. Si diligens. col. 4. De præscript. Hostiens. in Summa de decimis, Arcim. cons. 30. Vsq. adeo ut plerique indistinctè existiment, nullam omnino quantumvis immemorialis temporis præscriptionem adversus decimas currere.

Cui sententiæ non obstat Bonifacii Octavi Papæ constitutio, in c. 1. De præscript. lib. 6. quia loquitur de præscriptione, quam facit Ecclesia contra Ecclesiam, Episcopus contra Episcopum; quæ facilius iuvatur & procedit, ex eo, quod decimæ possit ad eos pertinere: licet iure communi tantum in territorio suo, non in alieno. At in alijs ita comparatum est, ut non possit de iure communi ullus laicus esse immunis à præstatione decimarum; saltem ut sine titulo liberari non possit ab eâ necessitate. Atque inde est, quod Geminianus, in c. 2. De Eccles. adific. dixerit, quod licet laicus non solverit decimas per centum annos, nihilominus teneatur solvere; quia non præscriperit, Bart. in l. Competit C. De præscript. 30. annor. Secundo, quod quamvis sit allegata præscriptio temporis immemorialis, probata tamen non reperitur, secundum formam traditam in l. 2. §. idem. l. Ab eo De aqua pluvia arc. & in l. pen. De probat. Nam si diligenter excutiantur testimonia dicta, magis invenientur deponere de decimis porcellorum & pullorum non solutis; prout etiam Interveniens in suis articulis peremptorialibus articulavit. Iam verò ita res se habet, ut quantumvis fieri possit (ex quorundam sententiâ) ut de certis rebus, aut certa quota, ex consuetudine, temporisque longissimo lapsu, non debeantur decimæ, ut per Panormit. Ioan. Andree, Ant. de Butrio & alios in c. In aliquibus De decimis; nullo tamen modo fieri possit, ut in totum quoad res omnes libertatem non solvendi decimas laicus acquirat: indeque fit, ut rectè non inferatur à libertate non solvendi decimas pullorum & agnorum, ad libertatem non solvendi agnos & lanam, quia separatorum separata est ratio, l. qui fundo §. si fundo pro emptore: & in præscriptione, quæ est odiosa, ad similia non facilis est extensio: & absurdum quoque sit à remotione

Cons. Wamels Tom. II

unius speciei ad remotionem alterius argumentum producere, ut not. in l. Duobus §. Si quis iura verit De iur. iur. & est text. in d. ag. in c. 2. De eccles. adific. Et denique cum ad præscriptionem etiam libertatis requiratur possessio libertatis; hoc est in præsentis casu, usus non solvendi decimas, c. Sine possessione De reg. iur. in 6. seu possessio & actus aliquis possessorius libertatis; neque per Interveniētem allegatum est, multo minus probatum, in castro Domini Interveniētis enutritas fuisse oves, quarum decimæ fuerit petita, sed non soluta; imò per ultimum tellem pro parte Interveniētis productum, declaratum est, in dicto Castro se numquam vidisse ali aut stabulari oves; cum tamen castri notitiam habuerit, & in eo versatus sit multis annis: rursus rectè inferitur præscriptionem allegatam nihil efficere; & non magis, quam si quis libertatem decimarum metiri velit ex eo, quod dicat, se & suos maiores, qui numquam habuerunt prædia, non solvisse à memoria hominum aliquas decimas. Cui & hoc adiungi potest, quod cum hac specie similitudinem habet, non ideo dari immunitatem decimarum, quod alicujus fundus à memoriâ hominum numquam solverit decimas, ex eo, quod cultus non fuerit, si nunc tandem ad culturam redigatur; cum satis notum sit jus novalium, & ex noviter cultis agris deberi decimam, c. Cum contingat, c. Quoniam De decim. c. Statuto eod. tit. lib. 6. & hoc est quod Dominus Officialis in eadē sua sententiâ indicat, his verbis: *Insuper nec etiam apparet apud dicti Castri &c.*

Et ut donemus verum esse, præfatum Castrum verum & indubitatum privilegium habere de non solvendis decimis; id tamen Interveniēti nihil omnino proderit, quoad hanc causam, in qua nititur suum privilegium accommodare alijs hominibus & rebus: quod admittendum non est. Nam multis Canonibus testatur est, ut, si quibus personis privilegia concessa sunt non solvendarum decimarum, easdem tamen cogantur solvere, si aliorum, quid id privilegium non habent, prædia colenda assumant, c. In aliquibus De decim. De quo ne multum laboremus, est expressus, & velut ad præsentem causam natus in iure textus, quo exempti prohibentur suis animalibus, familiarium, sive pastorum suorum, aut aliorum vicinorum animalia, defraudandarum decimarum gratiâ, immiscere. * Quanto minus id, quod de persona dictum est, ad locum trahemus; iuxta notata per D. Nicolaum Everardi Præsidentem, in locis legal. in loco à persona ad locum & contra; qui tradidit immunitatem concessam loco, alij, quam cuius locus est, patrocinari non posse, ne eâ occasione Ecclesiæ suis decimis de rebus aliorum fraudentur, c. Ex parte De decimis.

Vnde & aliud fundamentum ad subvertendam interveniētis in hac causa defensionem elicitur; quod scilicet ex ijs demum animalibus prætendere possit exemptionem, quæ ab ipso in dicto Castro nutriuntur, quæque sua sunt, d. c. 2. De eccles. adifican. * Quod enim ex privilegio alicui concessum est, sic accipi debet, ut non incipiat abire in iniquum compendium, & ad alterius injuriâ redundare, d. c. 2. l. Ex facto De vulg. & pup. l. Paul. Ex quib. caus. maior. Non potest igitur Reos iuvare privilegium

E c 2 interveni-

Intervenientis, quodque ex eo iure, quod non ipsis, sed alteri competit, defensionem suam instruere nitantur, l. 1. §. 1. *Si pars hered. per.* quia privilegia omnia intra suos fines & limites consistere debent, & minime ad alios, quibus concessa non sunt, porrigi, l. *Quod verò delegib.* Quod autem à dicto Domino Officiali adicitur de novis decimis, pertinet ad exclusionem constitutionis Principis; per quam vetat exigi novas & insolitas decimas, hoc est, decimas fructuum, ex quibus non solent præstari decimæ ante quadraginta annos. Quoniam igitur ex omnibus ferè testimoniis pro parte Abbatissæ productis satis constat, de quo loco consueverint semper præstari decimæ ovium & lanarum, sequitur & convincitur satis per locum Dialecticum à partibus in modo, earum decimarum præstationem non esse novam & insolitam: quinimò ipse Intervenient in suis articulis, ad ostendendum exemptionem dicti Castri, manifestè ponit alios subditos de Gravio teneri ad huiusmodi decimarum solutionem, & solvere solitos; quod ipsum super eodem articulo producti per eundem Intervenientem testes ferè omnes multò manifestius deponunt.

Satis itaque constare arbitror, sententiam D. Officialis relatum ad Intervenientem, sive ad defensiones ex capite Intervenientis desumptas, iustissimam esse. * Nam quod ejus Advocatus in sua consulatione existimat, intentionem Agentis non esse fundatam aut probatam, hoc est, non esse probatum, quod decimæ de Gravio pertineant ad dictam Abbatissam, quæ ex jure communi pertinere debent ad Ecclesiam loci, c. 1. *De præscript. lib. 6. c. Cum contingat de decimis*, nihil movet: eoque minus, quod in responsione ad articulos Agentis Intervenientis fateatur, majores decimas pertinere ad Monasterium Vallis Ducis; ex quâ responsione manifestè colligitur, etiam decimas minores hoc est, ex partu & fructu animalium, *Gloss. inc. cum in tua in V. minutas eod. tit.* eidem Monasterio deberi. Cui enim majores decimæ concessæ sunt, minores quoque concessæ intelliguntur, c. *Ex parte eod.* & absurdum foret unam eandemque Ecclesiam diverso jure censerì, ut partim possit decimas colligere, & partim non, c. *Cum in tua eod.* Si hac argumentatione non erit contentus Intervenient, aliam ejus responsionem proferemus ex eodem loco adductam; ubi aperte respondet, & respondendo fateatur, decimas omnium rerum, de quibus solvitur decima, in dicto loco de Gravio pertinere ad dictum Monasterium. Nunc hoc manifestum redditur, tam allegatione Intervenientis, quàm testimoniis pro parte Intervenientis productorum depositionibus, in loco de Gravio de animalibus & ovibus decimam solvi. Relinquitur ergo satis probatum esse in genere & in specie, decimas loci de Gravio pertinere ad dictum Monasterium.

Superest nunc ut ostendamus sententiam Domini Officialis relatum ad Joannem Cabaret & suum opilionem Georgium du Chang esse iniquam: in quo demonstrando ingenue fateor plus laboris, quàm in præcedenti articulo consistere; adhibebimus interim operam ut re ipsa vivisque rationibus id demonstremus. Quod ut commo-

diùs faciamus priùs in unum colligenda sunt omnia, quæ in dicto consistentia, vel ab Agentibus agnita, vel per Intervenientem nomine Reorum probata sunt. Ea autem hæc sunt; coloniam, in qua Joannes Cabaret, & Georgius du Chang habitant, & domicilium foveat, litam esse sub parochia de Bye, & minime sub Gravio; secundò, dictam coloniam tam conjunctam esse dicto Castro, ut tantum via sive privata, sive publica intercedat: tertio, quod pabulum, quo oves nutriz sunt, allatum sit ex dicta colonia: quarto, quod propter collapsum ovile in dicta colonia situm aliquando oves stabularentur in dicto Castro: quinto, quod dictum Monasterium nullas decimas habeat in parochia de Bye. Quorum quidem omnium veritas ex actorum l. cione manifestè elucescit: ut nihil opus sit longâ singulorum locorum designatione chartas implere. His itaque collectis progrediamur ad id quod dicitur.

Omnium, quæ his occurrunt seu obijci possunt, difficilissimum illud est, quod per testes Agentis probatum sit, satis observari & consuetudinem esse, ut ibi solvantur decimæ agnorum & lanarum, ubi stabulantur seu nectuntur dormiunt. Est autem in iure receptum, ut in solutione decimarum ubique consuetudinem sequamur, c. *Cum sint c. ad Apostolica de decimis*. † Cum alioqui cessante consuetudine, ibi solvantur decimæ ubi pascuntur animalia, *Gloss. in d. c. ad Apostolica in V. personales*; integre quidem si in uno tantum loco seu territorio; sin promiscuè in duobus (prout hic evidenter testes deponunt) utriusque loci Ecclesiæ: quemadmodum etiam dividi debent inter Ecclesiam ubi pascuntur, & eam ubi stabulantur, ut eleganter per *Gloss. d. c. ad Apostolica ad V. personales*. Quare secundum supradictam consuetudinem dicendum videretur rectè petitas esse per agentes decimas ovium Joannis Cabaret & sui opilionis stabularum in stabulo sito in territorio de Gravio; cujus territorij omnes decimas ipsis agentibus deberi superius admissum est. Aliter autem in hac causa statuendum esse dico his rationibus; quod oves ceteraque animalia ad Ecclesiam aliquam pertinentia pars illius villæ censeri debeant, l. 2. c. *De verb. signif.* non aliter quàm servi seu mancipia; l. *Omnia §. fin. De leg. 2.* sunt enim velut accessio, & tritum est, accessionem sequi naturam ejus cui accedit, c. *Accessum de reg. iur. lib. 6.* Quare quandoquidem ipsa villa seu colonia, cui coherent & accedunt oves, est sub Parochia de Bye, sequitur quod & decimæ quæ ex ovibus præstantur, eidem loco de Bye solvi debeant; & minime alij cuiquam, qui ibi jus percipiendi decimas non habet. Non refragatur quod jam antè dixi, de consuetudine percipiendi decimas ovium in eo loco ubi stabulantur: quia id eum sensum habet, ut ortâ quæstione inter eum locum, ubi pascuntur, & eum ubi stabulantur, is sit potior ubi pascuntur; non autem ita, ut semper & indistinctè, ubi stabulantur etiam debeantur decimæ; hoc est, sive statum & constitutum locum habeant stabulandi, sive momentaneum & alicujus temporis causa. Nam ut priore casu consuetudo obtineat, posteriori certè minime obtinebit; * Id enim quod casu in aliquo alio loco est, ibi verè esse

esse aut eo loco, quo ut perpetuo esset ex voluntate patrisfamilias destinatum non est, minus esse dicitur, per elegantem text. l. *Quasitum in prin. l. si ita legatum De leg. 3. & utrobique Albericus adferens exempla in hanc rem satis accommodata.* Et proinde cum oves dicti Ioannis, destinatum suum locum habeant in colonia, non censetur verè stabulum habere in dicto castro, in quo tantum ad tempus, donec scilicet ovile dictæ colonie collapsum reficiatur, ut sint, à Ioanne Cabaret destinatum & constitutum est. At, inquit, longitudo temporis biennij vel longioris, quo oves ibi stabulatae sunt, facit ut verosimiliter eo animo ibi stabulatae à Ioanne & eius opilione fuerint, ut perpetuo ibi essent: quod per se quidem verum esset, si aliud non foret, quod aliam destinationem patrisfamilias argueret. Nam causa cur ibi noctu receptæ sint, id non admittit, hoc est necessitas, quæ propter ovile in dicta colonia situm, vetustate vel antiquitate aut negligentia collapsum, coegit Ioannem in castrum vel alium locum oves suas noctu collocare: ea enim argumentum adfert, eum id facturum non fuisse, si ovile integrum fuisset. ¹³ Necessitas enim semper voluntatem contrariam arguit, l. *De eo quod met. caus.* Deinde precaria concessio domini intervenientis (quam etiam probant testes intervenientis) ut ibi stabulari sineret, facit, ut Ioannes & Georgius de perpetuitate stabuli cogitare non potuerint, cum precarium ad nutum sit revocabile, l. 1. & 2. *De precario*; quamquam alioqui non semper longitudo temporis sola inducat destinationem loci mutandi, vel aliquo loco manendi, d. §. *quasitum, l. Lege Cornelia §. si tamem de iur. iur.* Postremo quod in dicto castro non fuerit locus aliquis ad oves recipiendas paratus, sed tantum stabulum equinum; ita ut quando cumque adveniente Domino castri (qui alio loco domicilium magis fovet) cedere debeant oves prædictæ, Animus igitur patrisfamilias solius inspicendus est sive destinatio, l. *Urbana De verb. signif. l. Servus urbanus De leg. 3. l. Quod in rerum §. si quis post De legat. 1.* Rursus si dicas fraudem in eo versari, quod Ioannes & Georgius ibi constituisse oves suas præsumantur, quo decimarum præstationem effugerent: hoc est, ut neque Ecclesie de Bye, quod ibi non stabulentur; neque Ecclesie de Gravio, quod castrum immunitatem habet, harum ovium decimas præstarent; dupliciter respondemus. Primò, eam fraudem non præsumi, nec aliquibus indicijis satis probari, l. *dolum c. De dolo*; sed satis multa esse quæ contrarium arguant, & à Ioanne, & eius opilione, dolo malo nihil factum esse satis testentur: puta quod casu ibi sint stabulatae oves, propter ovile in colonia collapsum; quod nemo sanæ mentis diceret ex facto Ioannis corruisse, quo oves in arcem seu castrum agerentur ac stabularentur: ita enim fieret ut exigui lucri gratia, multò maius damnum sentiret: nemo autem suâ voluntate præsumitur res suas perdere, aut malum sibi accersere velle, l. *cum de indebito De probat.* Deinde necessitas supradicti doli præsumptionem omnimò diluit, l. *Qui autem §. apud Labeonem Quæ in fraud. creditor.* Tertio, propter vicinitatem loci exiguumque intervallum, quod intercedit inter coloniam & castrum; ut probabi-

Conf. Wamelf. Tom. II

le & verisimile sit Ioannem tunc cum in castrum cogeret oves suas commoditatis suæ tantum causâ: hoc est, ne longius abire cogeretur, neve cum maiore molestia, longiore loco ex sua colonia stabulum ferre cogeretur, minime autem fraudandi quemquam id fecisse. Quanquam non negaverim, commoditatem loci sæpe præstare occasionem delinquendi, tunc cum alia desunt, quæ huiusmodi præsumptionem depellunt: veluti hic Ioannes, cum integrum ovile haberet, suas oves abegit in castrum, facile admitterem doli & fraudis conjecturam. ¹⁵ S. d. hic substatimus, d. doli veri & fraudis probationem nihil obesse posse in hac causa agentibus: nam hic doli & fraudis, quæ versantur in eo, ut per translationem & mutationem stabuli & pernoctationis ovium, colonus non præstet decimas, non tendit in perniciem dicti Monasterij, quod in loco de Bye nullas habet decimas; sed in damnum & detrimentum Ecclesie de Bye, seu eorum ad quos decimæ territorij de Bye, pertinent; in quo territorio pernoctare & stabulari oves solebant. Id autem manifestum est, quod ut doli ei tantum nocet, qui eum admisit, l. *Quia debitor De bu. quæ in fraud. creditor.* ita nec dolum vindicare debeat, vel propter dolum agere alius quam cui is factus est, l. *Alienus circumventio De reg. iur. l. Item si in exceptione §. radius De eo quod met. causa c. c.* Ex iure enim suo quisque (ut dixi) agit & defendit, & non alieno, l. 1. *Si pars hered. petatur*; satisque sit, quod oves in castrum actæ & ibi collocatae sint, sine fraude ulla Monasterij; ut rectè dicere possint Agentes, si dolum admisimus, eum tibi non admisimus, l. *Loc. corpus §. competit. Si servit. vindic.* Quod si in doli allegatione perseverabunt Rei, in eis rectè obijci poterit, dolo malo eos facere, qui ex dolo alij facto cum aliena iacturâ locupletari desiderant; & ex eo, quod perfide gestu n. est, ipsos non rectè actionem consequi, l. *Apud tulum §. quasitum De doli mali except.* maxime quod restituere deberent alij, hoc est Ecclesie de Bye, quod sic ex dolo & fraude consequerentur, l. *Dolo facit De dolo malo, l. Dolo de reg. iur.*

De Decimis.

SUMMARIUM.

Decimarum immunitas.

1. Principij confessionis narrativa pro donatione & callatione est.
2. Confessio advocati nocet, & quomodo revocari possit.
3. Decima debetur ex cuiuscumque generis fundo.
4. Decimarum immunitas fundi unus, non arguit immunitatem alterius.
5. Decimarum immunitas quando & quomodo præstatione acquiritur.
6. Decima debetur ex fundo divitiis adificijs ad culturam redacto.
7. Decima debetur etiam ex fundis Ecclesiæ.
8. 13. Decimarum transactionem esse permissam.
9. Testes quando de auditu alieno, vel de fama probent.
10. Ex episcopi potestate.
11. Instrumenti amissi series quo modo per testes probetur.
12. Testis qui similem sustinet licentiam, pro qua deponit idoneus non est.